

aurora
LIICEANU

Inconfortabil
Capcanele sincerității
în cuplu

POLIROM

2024

Cuprins

Eu și noi doi	7
Cazul 1. Dora Black și Bertrand Russell.	17
Pactul de sinceritate – garanția transparenței? . . .	17
Politica de sinceritate și culisele ei.	30
Erotismul părinților, confuzia copiilor	42
Transparența radicală se împiedică în gelozie?	56
Cazul 2. Simone de Beauvoir și Jean-Paul Sartre	63
Transparența radicală și promiscuitatea simetrică	63
Cazul 3. Sofia/Sonia Behrs și Lev Tolstoi	87
Un fel de <i>open marriage</i>	87
Blestematele jurnale.	105
Gelozia ei, gelozia lui.	110
Gelozia dincolo de trup.	122
Inefabila trăsătură psihologică a descendenților lui Tolstoi: libertatea.	132
Prezentul incert, plin de contradicții.	
Banii și timpul	143
O lume fără bărbați?	159

Jean-Paul Sartre a rămas orfan de tată când avea doi ani, a fost crescut de mama lui cu un devotament și o afecțiune exagerate, care au durat cât a trăit ea. Când Sartre avea 12 ani, ea s-a recăsătorit și, așa cum se întâmplă frecvent, el și-a detestat tatăl vitreg. Și-a dorit să iubească și să fie iubit.

Fizic era cu totul imposibil. Era un bărbat îngrozitor de urât. Chiar respingător. Cu un ochi nu vedea aproape deloc, avea albeață și, în plus, nu-și putea coordona mișcările ochilor, cu ochiul defect se uita aiurea. Purta ochelari cu lentile foarte groase și pe față i se vedeau urmele de vărsat de vânt. Era și mic de statură, se spăla foarte rar, purta haine ponosite, prea largi, murdare.

Știa că nu putea atrage femeile și s-a decis să renunțe la seducția fizică și să folosească cuvintele, vorbele, oralitatea. Așa reușea să vrăjească fete foarte tinere, frumoase. Era inteligent, foarte cultivat și avea succes social.

Simone, despre care s-a spus că era mult mai dotată intelectual ca Sartre, scripitoare ca studentă, a căzut în mrejele lui. Fizic nu păreau să se potrivească. Ea era zveltă, elegantă, stilată, mai înaltă ca

el, avea trăsături frumoase, dar adoptase un stil de îmbrăcăminte auster, cu jachete ca de profesoară de școală, care-i dădeau un aer serios și distant.

Avea 21 de ani când s-a îndrăgostit de el. Sartre i-a spus de la început că nu era monogam, că nu-i plăceau relațiile între sexe așa cum le vedea în lumea în care se mișca și i-a propus un pact de sinceritate. I-a propus să aibă o relație deschisă, de libertate completă, și să-și povestească reciproc trăirile intime. El a fost cel care a trasat regulile relației lor. Trei lucruri erau importante și obligatorii pentru el: călătoriile, poligamia și transparența.

Ea a acceptat. A înțeles că Sartre considera că există două feluri de sexualitate: *dragostea necesară* și *dragostea contingentă*. Dragostea contingentă nu era importantă. Iubitele contingente erau „periferice” și relația cu ele era ceva întâmplător, temporar, efemer. Infidelitatea fizică era, astfel, implicită.

Pe ea, pe Simone, el o considera o dragoste necesară și permanentă. Ea era o ființă „centrală”. Fiecare trebuia să aibă propriii periferici, dar centrali erau doar ei. Deci existau cuplul și perifericii potențiali – ai lui și ai ei. Regula acestui aranjament

relațional era transparența. Ei erau centrali, dar aveau dreptul să aibă periferici. Perifericii erau diferiți, Sartre și Simone rămâneau constant centrali.

Ea a trecut peste fizicul lui cu totul neatractiv, admirându-i mintea, ideile și cultura care transpărea în orice dialog cu el.

Simone era o persoană complexă, sensibilitatea ei se împletea cu intelectul și vocația ei filosofică, ceva amestecat, masculin și feminin, părea s-o caracterizeze.

Relația sexuală n-a fost grozavă pentru niciunul dintre ei, niciunul nu părea să fie atât de satisfăcut încât să-i dea prioritate în atașamentul lor reciproc.

Unii biografi pun accent pe faptul că ea era bisexuală, alții spun că pentru el seducția era mai importantă decât actul sexual propriu-zis, că îl interesau foarte mult virginele, că îi plăcea să-și provoace amantele să se masturbeze. Ea nu s-a definit niciodată ca bisexuală și nici ca lesbiană, admitând că avea relații amoroase carnale – nu sexuale – cu tinerele ei iubite.

S-a scris că avea o „sinceritate foarte controlată“, dar controlul ei era selectiv. Nu și-a definit și nu

a făcut confesiuni despre sexualitatea ei, deși a făcut și excepții. I-a descris iubitului ei american, scriitorul Nelson Algren, relația ei cu Sartre, afirmând că „era un amor care se apropia mai degrabă de o fraternitate absolută sexual, care nu a fost o reușită perfectă, esențialmente din cauza lui, el nu este pasionat de sexualitate“, și explicând de ce relația lor sexuală nu a durat mai mult de zece ani din întreaga lor relație atât de lungă, de 51 de ani: „E un om cald în toate, mai puțin în pat. Am intuit repede asta, în ciuda lipsei de experiență, și, încet-încet, a ajuns să mi se pară inutil, indecent să ne culcăm în continuare împreună“.

La patru ani după moartea Simonei de Beauvoir, reputata biografă americană Deirdre Bair, autoarea a șase biografii de scriitori celebri și a unei autobiografii, a publicat o biografie a acesteia. Deirdre Bair, care primise un premiu național pentru biografia lui Samuel Beckett în 1978, a scris biografia Simonei de Beauvoir după mai multe interviuri cu ea. Era tânără, dar avea deja experiență după cartea despre Beckett. Simone avea 73 de ani.

Au existat multe comentarii despre biografia lui Samuel Beckett. Chiar și bârfe. S-a spus că Beckett

a acceptat propunerea lui Deirdre, o tânără necunoscută, de a-i scrie biografia pentru că ea a insistat. Nu avea cum să-i interzică să scrie, dar i-a precizat că „nu o va ajuta, nici nu o va împiedica“ și că dacă venea la Paris, unde locuia el, avea să se întâlnească cu ea.

Evident, au fost bârfe și despre sex. S-au aruncat vorbe, bazate pe bănuieli, greu de controlat. Pentru a obține acordul lui Beckett, Deirdre s-ar fi culcat cu el. Părea firesc să gândești așa. Oricum, s-au întâlnit, au vorbit, dar el i-a interzis să ia notițe în timpul conversațiilor sau să înregistreze ce discutau. Așa că, după întrevederile lor, ea alerga la cel mai apropiat local ca să scrie ce au vorbit, de teamă să nu uite lucrurile importante pe care i le spusese.

În ultima sa carte, cu un titlu atractiv, *Parisian Lives (Viața pariziene)*, apărută în 2019, cu un an înainte de moartea ei, Deirdre Bair scrie despre perioadele în care i-a intervievat la Paris mai întâi pe Samuel Beckett, apoi pe Simone de Beauvoir.

Ea s-a documentat înainte de a o aborda pe Simone de Beauvoir și de a o întâlni. Știa că locuia în centrul Parisului, într-un apartament, proprietatea

ei, împreună cu fiica sa adoptivă, Sylvie Le Bon. Deirdre a avut grijă să cumpere un buchet mare de flori și să nu întârzie la întâlnire. Era foarte emoționată. Se gândea că terminase biografia lui Beckett, ieșise și din perioada ei misogină și se lăsase influențată de feminism. Credea că e mental pregătită să o întâlnească pe Simone.

Deirdre a sunat la ușa Simonei cu speranța unei vizite profitabile și interesante. Lăsase acasă, în America, doi copii, un soț înțelept și frigiderul bine ticsit cu mâncare. Pentru ea, călătoria la Paris și timpul petrecut acolo erau un mare sacrificiu.

Ușa locuinței lui Simone s-a deschis și Deirdre s-a prezentat, ținând discret buchetul mare de flori. Surpriza a venit imediat. Femeia din fața ei era departe de imaginea pe care și-o făcuse ea. Nici vorbă de distinsa și prezentabila doamnă a literelor franceze, simbol al intelectualității de elită, care apărea în ziare alături de Sartre. Aceea părea sigură pe ea, austeră, cu turbanul ei celebru, demnă de cuplul oficial cu care se obișnuise lumea, zâmbind zgârcit la admirația oamenilor. Distantă și severă.